

și nici un corp de armată nu se află mai preparat de războiu ca corpul din Cracovia și din Lemberg, precum nici o provincie din lume nu are mai multe garnisoane militare ca și Galiția, despre care se poate dice, că fie-ce urmă de pământ e pregătită și întocmită pentru războiu,

Combaterile, ce s'au ridicat contra faimosului program al majorității deputaților din Dalmația de către presa austriacă și cea maghiară îndemnă pe organul german al opoziției croate la o apărare de tot îndrăsnită. „Agram. Tgblatt“ se provacă spre acest scop la compromisul ungaro-croat din anul 1868 cu privire la revindicarea Dalmației și declară, că nu se află nici dincoace și nici dincolo de Velibet un singur patriot conștient, un singur croat, care n'ar recunoște, că prin unirea Dalmației cu Bosnia nu s'ar face cel mai mare bine națiunii. Numita foie designază pe Starcevići și Barici ca prototipul patriotismului sincer și al adevăraților croați.

Atacurile foilor opoziționale maghiare continuă însă și acum, deși aceste foi nu declină o incorporare a Dalmației la Ungaria. Astfel „P. Napló“ scrie: Dacă cetesci cu atenție programul dalmatin, observi, că în el nu se vorbește nici de Ungaria, nici de Austria, ci numai de dreptul statului croat, ca să se redea Croației toate privilegiile din trecut. Ce înțeleg însă dalmatinii prin acestea? Poate o „Illirie“ ilegală dela 1767 și 1777, carea a fost ocărmită din Viena absolut prin o deputație de curte illirică.

Sau concesionile, cari în August 1848 s'au făcut banului Jellacici în mod unilateral și ilegal? „Independența“ absolutismului austriac s'au adresele nesuccese și promovările dietei croate dela 1861 și 1865? Intențiunea patrioților dalmatini și a matadorilor lor nici decum nu e, ca Dalmația să rămână pe terenul dualismului la Ungaria, ci contrariu dualismului, ei voesc un federalism ca să se formeze prin uniunea tuturor slavilor un imperiu mare slav de sud sub domnia habsburgilor, la care să se alăture Bosnia și Herțegovina.

Pe aceeași cordă o mână și „Egyetértés“ organul stângerii extreme, care aruncă totă ura asupra politicei premierului ungar, căci n'a fost atât de precaut să înfrâne emulațiunile croaților și poștele panslave ale Stărcevicenilor.

Cererile, ce s'au adresat împăratului german cu ocaziunea călătoriei sale prin Alsația și Lorena spre a se pune capăt pedecilor grele, ce se pun la granița germano-franceză par a rămâne fără rezultat dorit și impresiunea, ce o a produs scirea diarelor germane, că împăratul nici decum n'ar fi aplicat a satisface cererilor sunt de tot nemulțămătoare și locuitorii provinciilor adneșate încep a perde și din puțină fidelitate, ce o mai nutria în timpul din urmă pentru tinărul împărat.

Presa franceză de toate nuanțele se ocupă cu comentarea manifestului contelui de Paris. Acest manifest are în vedere numai pur ideile conservatoare și apelază la simțul de patriotism al francezilor ca la viitorile alegeri să-și dea silința a triumfa monarhia, carea va înălța vața Franciei și îi va redă pozițiunea de mai înainte în șirul puterilor europene.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Mediaș, 23 August, 1889. Domnule Redactor! În 20 și 21 a. l. c. v. s'a ținut în Moșna protopresbiteratul Mediașului, adunarea generală a reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Sighișoara. Permiteți a Ve da aici în liniamente generale un tablou al acelei adunări cu rugarea de a da publicității această corespondință.

În 19 c. oșpeții străini, cari veniseră cu trenul până la Mediaș, se adunară la „Hotel Schütz“ pentru a se întâlni și cu alți colegi. După-ce petrecură puțin acolo, se suiră în trăsuri ce au fost trimise din Moșna pentru transportarea lor. Acolo afară o primire foarte călduroasă. Toți au fost primiți dintr-unu la dl paroch local, de unde, spuinduli-se corțelele, plecară pentru a face cunoștință cu gazdele respective și a scutura praful de pe îmbrăcăminte.

Fiind vremea vecerniei, în corpore au asistat la vecernie ér după aceea plecară în grupe pentru a vedea satul, respective opidul.

Moșna e cam 1½ oră departe de Mediaș. Pozițiunea e frumoasă pe o cale încungiarată de deluri plantate în parte mare cu viță, căci e țera vinului. Locuitorii sunt în majoritate sasi; români mai puțin, și aceștia desbinați în gr. or. și gr. cath.

A doua zi fiind Duminecă toți asistară la serviciul divin, care a fost celebrat de cinci preoți, în tre cari doi administratori protopresbiterali, sub conducerea președintelui reuniunii dl administrator protopresbiteral Demetriu Moldovan. După slujbă ținând dl adm. prot. I. Chendi o cuvântare foarte potrivită, căreia a urmat cuvântarea escelentă a dlui adm. prof. D. Moldovan; în urmă dl paroch local intr'o vor-

bire bine chibzuită a bineventat oșpeții. Ingenunchiând apoi toți, dl adm. prot. și președinte al reuniunii D. Moldovan a cetit rugăciunea obicinuită la astfel de ocazii pentru invocarea sf. Duch.

Fiind chemați în corpore la dl paroch local spre recomandare, petrecurăm acolo cam ½ oră întorcându-ne la semnalul clopotului în biserică, unde aveau să se țină ședințele. Prin o cuvântare foarte potrivită dl adm. prot. D. Moldovan, ca președinte al reuniunii declară I a ședință de des-bisă. La această ședință a asistat aproape tot poporul de acolo Pertractând agende conform programului, după finirea lor s'a încheiat prima ședință.

Dl paroch local invită pe toți oșpeții la dsa la prânz. Prânzul a fost adevărat banchet. Primul toast l'a ținut președintele reuniunii, dl adm. prot. D. Moldovan pentru Esceleția Sa Inalt Preasfințitul Domn arhiepiscop și metropolit Miron Romanul. După acesta a urmat o serie întrégă de toasturi pentru Veneratul consistoriu etc. etc.

După banchet s'a ținut a II-a ședință, care încă a fost cercetată de partea cea mai mare a poporului din loc. În această ședință zelosul învățătoriu din Bertan, Dumitru Stuchireanu, a cetit elaboratul său interesant și plin de adevăruri intitulat: „Cari sunt cauzele regresului în cele materiale la poporul român?“ După ședință s'a ținut vecernie, la care au luat parte toți învățătorii oșpeți.

Intrunindu se învățătorii după vecernie, au hotărât a aduce o ovațiune îndreptățită demnului paroch din loc.

La 8 ore séra toți au intrat în curtea parochului, la care erau încortelați toți oșpeții preoți, și după esecutarea a trei piese musicale l salută și felicită directorul scolar din Sighișoara Ioan Muntean prin o vorbire foarte bine nimerită.

Luni dimineața în ședința a III a au încântat pe toți ascultătorii directorul din Sighișoara Ioan Muntean prin elaboratul său despre folosul lucrului de mână și Nicolae Muntean învățătoriu în Ferihaz prin prelegerea sa despre măsurile metrice.

Ca și eri toți au fost invitați éra la parochul local la prânz, unde s'au ținut érași multe toast.

În ședința de după prânz, fiind a se alege de nou funcționarii pentru periodul următoriu de președinte fu reales dl adm. prot. Demetriu Moldovan, care intr'adevăr și merită această, dând destule dovești despre aceea că este: un escelent conducătoriu. Chiar și la această ocaziune, ca și de alte dăți, reuniunea n'a întârziat a-i aduce juste mulțămite pentru ostenelele ce a avut, dându-i vot de laudă și salutându-l prin sculare și un întreit „Se trăescă!“

Terminându și reuniunea afacerile sale, către séra au plecat mai toți către vetrele lor, ducând fiesce-căre un suvenir plăcut din Moșna.

Nu pot încheia fără a aminti încă nisce lucruri de totă lauda.

Reuniunea a fost cercetată din partea a mai mulți vrednici preoți de ai noștri, cari unii au venit din depărtări chiar bunișore. Au asistat la toate ședințele reuniunii, dovedind interesul viu ce l'au față de reuniune și de scôla în general prin vorbiri și alte observări.

Deasemenea și dl adm. prot. I. Chendi a participat la ședințele și afacerile reuniunii dela început până la sfârșit, ceea-ce cu drept cuvânt pot dice, că i a fost ca o grea sarcină, considerând multele agende, ce le are ca paroch în Frâua și adm. prot. cu reședința prot. în Mediaș.

Astfel de preoți ca cei amintiți, cari din inimă și adevărat zel se interesază pentru binele și prosperarea națiunii noastre, sunt totdeauna vrednici ca se ne mândrim cu ei.

Ér acuma mi e frică, că gingașul meu condeiu nu va fi în stare a pute da espresiune profunde stime și considerațiuni, ce mi-a insuflat dl paroch al Moșnei

Precum am amintit mai sus, în amândoué zilele a fost banchet la dl paroch local pentru toți străinii. Afară de acesta, toți dui preoți, cari au luat parte la reuniune în număr de vre-o opt, au avut cortel și vipt la acest demn preot în decursul duratei adunării.

Considerând speșele considerabile, ce le va fi avut; considerând neliniștea și ostenele, în care a fost pusă casa dsale prin atăta oșpeți, mi pun eu întrebarea: „Ore nu este demn un astfel de preot și o astfel de preotésă ca se scie toți, câte speșe și ostenele au îndurat pentru noi?“

Ba este încă prea demn de aceea, și acest preot este părintele Ioan Bozoșan cu stimata dsale soție Raveca Bozoșan.

Dar ori-cine merge la Moșna chiar fără a cunoște pe preademnul paroch I. Bozoșan se poate convinge, că acel popor credincios stă sub o escelentă conducere.

Au biserică amăsurată numărului populațiunii; au scôla frumoasă, casele românilor preste tot, deși unele mai mici acoperite cu pae, erau curate, am pute dice de o curățenie aproape olandeză, și toate în curți și în case la locul lor potrivit. Poporul tot cins-

telnic și prevenitoriu față de străini! Și aceste toate: biserică cea frumoasă și curată, scôla, moravurile cele bune ale poporului, sunt opera demnului preot I. Bozoșan.

Treideci și patru ani sunt de când acel popor credincios este fericit a stă sub o astfel de conducere, și îi doresc încă mulți ani a stă sub conducerea actualului său paroch; deasemenea doresc ca Ddeu să dea mulți preoți poporului nostru, cari să fie adevărați păstori ai turmelor lor, precum este dl părinte I. Bozoșan, pe carele îl rugăm și pe calea această să primescă sincerile noastre mulțămiri! *anil.*

Convocare.

Toți P. T. membrii „Reuniunii învățătorilor rom. ort. din districtul al X-lea Brașov al arhiepiscopiei transilvane“ precum și alte persoane amice scôlei se invită prin această a lua parte la adunarea generală a acestei reuniuni, ce se va ținé la 11, 12 și 13 Septembrie a. c. v. în Brașov cu următoarea

Programă.

Luni 11 Septembrie la 9 ore a. m.

Membrii reuniunii vor asistă în corpore la serviciul divin împreună cu invocarea Sfirului sânt și părăstas în memoria membrilor decedați ai reuniunii, în biserică Stului Nicolae din Scheiu.

Ședința I-a, Luni, 11 Sept. la 10 ore a. m.

1. Deschiderea ședinței prin presidiu în sala de desemn a scôlelor centrale române.

2. Apelul nominal.

3. Presentarea rapórtelor comitetului central despre activitatea sa în decursul anului reunional 1888/89.

4. Alegerea comisiunilor pentru censurarea acestor rapórt.

Ședința II a, Luni, 11 Sept. la 4 ore p. m.

5. Prelegere practică din Geometrie de Ioan Dariu și desbateri asupra acestei prelegeri.

Ședința a III-a, Marți, 12 Sept. la 9 ore a. m.

6. Deliberarea asupra temei, ce eventual s'ar ficsă de V. Consistoriu.

Ședința a IV-a, Marți, 12 Sept. la 3 ore p. m.

7. Presentarea și desbateră asupra elaboratelor din despărțămintele reuniunii noastre despre „Autoritatea învățătorului în, și afară de scôla și mijlocele de a o susține“.

Ședința a V-a, Mercuri, 13 Sept. la 9 ore a. m.

8. Continuare în desbateră asupra temei: „Mijlocele, prin cari s'ar pute introduce mai cu înlesnire lucrul de mână în scôlele populare“.

Ședința a VI-a Mercuri, 13 Sept. la 3 ore p. m.

9. Rapórtel comisiunilor.

10. Stabilirea bugetului pe anul 1889/90.

11. Propuneri de sine stătătoare.

Din ședința comitetului central al reuniunii, ținută la 30 Iunie v. 1889 în Brașov.

G. C. Bellissimus,
vice-pres.

I. Dariu,
secret.

Insciuțare.

La scôla civilă de fete a Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român, se mai pot face înscrieri numai până la 15 Septembrie n. Tot odată se aduce la cunoștința on. public românesc, că cursul complementar proiectat, fiind anunțate destule elevs pentru a-l pute începe, va funcționa în anul scolariu 1889/90.

Sibiu, în 6 Septembrie, 1889.

Diracțiunea scôlei.

Varietăți.

* (Stipendii.) Se vor conferi în anul acesta, 6 stipendii de câte 50 fl. pentru elevii de lemnărie ai scôlei industriale din loc și 5 stipendii à 30 fl. pentru elevii scôlei din resortul cismăriei. Cursul scôlei de lemnărie s'a început cu prima Septembrie și duréză 10 luni, ér celalăt curs se va începe cu 1 Oct. și duréză 6 luni. Cererile se vor adresă către vice-comitele, ca președintele comisiunii economice a cott. Sibiu până la 20 Sept. n. a. c. La cerere să se mai alăture atestat: de îndignitate, de pe anul din urmă scolariu, de paupertate, dela măestru și de primire în scôlele respective.

* (Esamenele de forestrierie.) Conform unei circulari a ministrului de agricultură, esamenele de forestrierie se vor ținé anul acesta în 21 Octobrie, începându-se la 9 ore în salele edificiilor comitatense din următoarele orașe: Budapesta, Pojon, Neusohl, Mișcolț, Cașovia, Sigetul-Marmației, Debrețin, Cluș, Brașov, Sibiu, Timișoara, Zombor, Cinci biserică. Reflecțanții au a-și înaintă cererile la inspectoratul de forestrierie competent.

* („Kulturregylet.) În zilele trecute și-a ținut reuniunea maghiară „Kultur egyet“ adunarea

nerală în Gherla. Și de astădată însuflețirea a fost generală. Președintele n'a putut asista din motive sanitare. Avera reuniunii a fost până la 31 Aug. fără ce. Din Antea Khun Kocsárd de 435.233 fl. 4 cr. a. tr. și până în 31 Aug. a. c. a întrat frumoasă sumă de 109.132 fl.

* (Teatru român) După cum scriu foile din Brașov va sosi acolo dl Ioan Ionescu din București cu trupa sa teatrală și va da mai multe reprezentațiuni. Brașovenii l'astăptă cu mare dor, căci dl Ionescu a lăsat brașovenilor plăcute aduceri aminte, cu toate că de un șar de ani, din cauza greutăților, ce i s'au făcut, n'a mai trecut granița dincoace.

* (Filocsera.) Afară de comitatul Târnavei mari s'a ivit filocsera și în cott. Cojocnei, din care cauză mai multe comune s'au pus sub priveghere din ordinațiune ministerială.

* (Numerarea populațiunii.) Precum se asigură din Budapesta la prima Ianuarie a. c. se va face érási numărarea populațiunii în Ungaria. Spre scopul acesta ministrul Baross va aterne dotei un proiect de spese.

* (Transferări.) Maj. Sa a ordonat transferarea din armata activă comună în armata de onveți a căp. cl. II Iosif Cec, Moise Baina și Paul Costanc.

* (Dreptatea șahului din Persia Nasreddin.) Foile din Budapesta comunică, că cu ocazia petrecerei actului Persiei în capitala Ungariei s'a întâmplat un act, ce ar pute fi luat drept esemplu și de domitorii din Europa. Jidanii din Urmia, cu cetate în nordul Persiei, au avut să îndure din partea organelor administrative și a oficianților politici o mulțime de nedreptăți strigătoare la ceru. Aceste motive au și îndemnat pe bătrânul Chadji-Rach pe să călătorască la Budapesta cu servitoriul său pe jos din Persia până la Budapesta spre a se plânga șahului de păsurile, ce le sufer conaționalii lor. Cei drept, s'feticii șahului n'au voit să cêră audiență pentru călători, s'au hotărât însă totuși în cele din urmă a le primi plângerea în scris, și o prezentară șahului, spuindu-i tot deodată, că jidanii n'au drept a se plânga. Șahul însă după ce secretariul său Mirza Alî îi ceti plângerea, strigă iritat: Ce însemneză acesta? Voi îmi spuneți, că jidanii n'au motiv de a se plânga, dar uitați acești doi ómeni au trebuit să facă o călătorie de 4 luni la Europa spre a se plânga. Mirza îngelbini și nu puté nici să mai gângăvescă. Șahul însă strigă: „Voi veți cetă acestuia, da, sciu și eu, dar și eu voi fi de față“. Mânia șahului crescú, încât nimenea nu mai dîsenimic. Jidanii, cari au fost chemați apoi de față să despărțiră ducend conaționalilor lor speranță de mântuire.

* (Dilele critice.) Prorocia lui Falb se adeverese tot mai mult. Dilele de 28, 29, 30 August au fost adevărate dile critice. Din tóte locurile se semnaléză potópe și vêrsări de apă, rupturi de nori și pagube enorate. Pêla temperatură și foile din București s'au descărat, a scăduț temporar și pe munții Făgărașului se pôte vedé, cum scilipsece zăpada până aprópe de șes.

Apel.

cătră toți ómenii de inimă și în special cătră preoțimea, învățătorii și alți inteligenți ai tractelor Merceurea și Seliște!

P. T. Domni!

Apaelema Dvóstrá în interesul nenorocitului Nicolae Aleman pe care l'cunósceti.

Este el unul din acei ómeni, care în un moment de slăbiciune uitându-și de sine, de numele său și de numărósa familie — a păcătuit, și în urma păcatului — suferă.

Suferințele lui se potéteză când scie că fiul său Ioan, a absolvat gimnasiul și nu pôte continua studiile clericale din cauza didactului de 100 fl. Ce nu mai pôte el da fiului său, să-i dăm noi societatea, ca să-l scăpăm de torturile ce-l apasă, grijile familiare!

Să-i dăm cu atât mai vértos, căci fiu nu pot suferi din cauza părinților, ei sunt nevinovați.

Sper că apelul meu va afi rêsunat în inimile ómenilor ce trăesc în tignă și vor ușurá povara unui om, ce suferă mai mult pentru grijea fiilor sei, decât pentru sine.

Sper că colegii sei de odinórá, și alți factori cari s'au bucurat de el până era viu, nu-l vor pârâsi când este neputincios de a i mai puté servi.

Mé mágulesc cu speranța că suma de 100 fl. va încurge în restimpul cel mai scurt.

Colecta o deschid eu cu 5 fl, și rog pe on. Redacțiune a-i primi dimpreună cu sumele ce vor încurge a le administrá pentru Ioan Aleman la On. Direcțiune a seminarului Andreian la timpul său! Aiud, 19/31 August, 1889.

Nicolau Ivan,
spiritual la penit. reg. din Aiud.

Din public*).

Teliu, în 20 August 1889.

Dle redactor! În prețuițul diariu „Telegrafatul Român“ Nr. 88 din anul curent a apărut o corespondență datată din Teliu și subsemnată de unii poporenici. În aceeași tendențioasă corespondență e trasă în joc oltzii și persóna mea.

Nu voi să se face nimenuia, dar Ve rog ca în ce privește persóna mea să aveți bunătate a publicá următoarea rectificare:

În menționata corespondență se dice despre mine: a) că eu a-și ținé adunări secrete cu poporul, pe care, pentru ca să-l câstig pe partea mea, l'a-și tractat cu beuturi etc.;

b) că eu ca cleric absolut, nu me subordinez nimenuia fără numai închipuitului meu socru, și că nu parez directorului meu școlariu și că am avut cuțezanță de a dice în biserică: „am isprăvit părinte“, „érá și érá părinte“ și alte multe de acestea.

Cu astfelu de afirmațiuni malițioase și ne temeinice cred autorii și respective noștri intelectuali al aceluia articolu, — căci Telișenii noștri subsemnați în acel articol s'au folosit numai de instrumente — cred că își vor puté dovedi aserțiunile lor din fruntea corespondenței, unde lamentéză că poporul ar fi sărac lipit, stors, supt până în măduvă!

Scopul ascuns al corespondenței se dá pe față însă în rândurile ultime ale ei, în care se atrage atențiunea P. O. D. protopresbiter tractual, ca pe subsemnatul la viitórea alegere de învățătoriu nici în candidatiune se nu l'pună.

Mai lipsia se ne spună autorul corespondenței că pe cine aserțiunea candidațiune ar fi fost, decât nu pe mine, și atunci punită în ar fi fost completă.

Eu sum un tînér eșit anul trecut din scóla, și singurul sprijin de am creá un viitoriu în viață au fost și este purtarea mea, dar părintele Cristofor Dogariu nu se sfiesce de nici un mijloc spre a me goní din Teliu, teméndu și tare pozițiunea sa, care și de oltzii se clatină prea tare.

Declar de calumnie aserțiunea, că eu a și fi ținut adunări ori ași fi influențat în persóna sau prin alții cu ori ce mijloce corumpetóre asupra alegătorilor ca să mé alegă pe mine de învățătoriu.

Sustin însă, că există acte oficioase, că chiar părintele Cristofor Dogariu a ținut astfelu de adunări, și a adăpat lumea cu spirit, acelea acte se afi la oficiul protopopese tractual.

Aserțiunea că a-și fi avut purtare rea și nu a și fi făcut sporiu în scóla etc. o dechiar de asemenea de calumnie réutaciósa, căci chiar subscriții în corespondență dimpreună cu părintele Cristofor Dogariu mi-au estradat atestatul de serviciu pe care am onóre a vi-l alăturá aci sub A, din care se vede contrariul, și anume, că am avut o purtare „esemplară“.

Subordinat? pre tot omul de omenie îl stimez, aștept însă asemenea stimă. Apoi cum subordinat? pôte că părintele are ideile dsale de subordinațiune! ar dorí pôte să i pun vacile la car, sau să i fiu la îndemână în tóte trebuințele sale.

Se mă poté vedé de oltzii se ale. Când cantăreț isprăvindu-mi rêsponsurile stranei și părintele tăcend mulcom în altariu se i fi adus aminte, că a venit timpul să dice „érá și érá“, adecă ecenia. Dar acesta am făcut-o într'un mod fórte lin și fără ca să se scandalizeze cineva, deși sciam și sciu și alții, că părintele în mai multe rânduri a venit în biserică noi mai cum.

Celelalte afirmațiuni din malițioasa corespondență, că sunt simpluf, sumef, și că me supun numai închipuitului meu socru, le trec cu vederea, căci alții cu mult mai competenți au judecat despre mine, că ce sunt și cum sunt.

Și ca de încheere mai amintesc numai atât, că poporenii subsemnați în aceea corespondență după cum se pôte vedé din aici B alăturatul proces verbal au dechiarat toți, că ei au fost seduși de părintele Cristofor Dogariu, și de pensionatul învățătoriu Nicolae Dogariu, a și pune iscaliturile sub o corespondență, care nu li s'a cetit de loc**).

Din tóte acestea puteți vedé Dle redactor cum-că corespondența amintită n'a avut alt scop, fără acela amintit de mine, ca, adecă părintele Cristofor Dogariu să-și pótă face trebșórele sale la alegerea de învățătoriu, nimicindu-me pe mine.

Multe a și avé de a Ve mai scrie despre nenorocita conducere și administrare a comunei bis. Teliu, dar nu voi să abuzez prea mult de bunătatea onorabile redacțiunii, căci și așa în scurt timp, — după-cum aud — vor eși multe, multe la lumină.

Primiți etc. Daniil Cojocariu,
cleric abs. și învățătoriu.

*) Pentru cele publicate sub rubrica acesta redacțiunea nu e responsabilă. Red.

**) Nu scim cine a pus la cale acesta procedură, dar constatăm, că prin acesta s'a făcut un lucru necorect. Red.

Mulțămită publică.

(Urmare și încheere.)

h) Aron Densușan profesor Negriada tomul I și II. Cercetări literare 1 volum. Istoria limbii și literaturii române 1 volum.

i) Dr. L. C. Dragescu: Maternologia 1 volum. Higiena popolară 1 volum. Publiu Ovidiu Nasone 1 fascicul.

j) I. Manliu profesor București: Stil și compozițiune partea I. 1 volum. Stil și compozițiune partea II. 1 volum. Gramatica română și compozițiune 1 volum. Gramatica română partea sintactică 1 volum. Etimologie, ortografie și compozițiune 1 volum.

k) Dr. Ilarion Puscariu vicariu arhiepiscopesc: Documente pentru limbă și istoria tomul I.

l) Teodor Ceonța profesor în Arad: Geografia universală.

m) Georgiu Șandor: Dumitru Stan, istorie localizată 1 volum. Norocul unui Satmarian 1 fascicul.

n) George Moian: Economia câmpului și grădinăritul.

o) P. O. D. Galacteon Șagău protopresbiter: Protocolul congresului național-bisericesc din anul 1868. Thier Leben von Brehms. Catalogul esposiții române dela 15/27 August 1881 din Sibiu.

p) Ioan Branea paroch în Măierău: Papalitatea schismatică de Vladimir Gutteé, traduse de episcopul Iosif a Dunarei de jos.

r) Alesandru Pop archivariu la Academia română: Cuvinte sufletesci de Carmen Sylva.

Cu înfăptuirea aninimóșilor donatori biblioteca s'a înmulțit în decursul anului 1888/9 cu 94 volume și 3 fascicule în 106 tomuri. Deși mică biblioteca noastră, dar face un bun serviciu tuturor iubitorilor de sciință și literatură, fiind deschisă nu numai membrilor reuniunii învățătorești, ci și fie-cărui român adevărat. Și acesta avem a o mulțămi în mare parte marimonioșilor donatori susamintiți, prin ajutoriul cărora am puté deschide mica, dar unica bibliotecă română în partea N. O. a Transilvaniei. Acesta bibliotecă deși mică avem însă speranță că se va înmulți și va deveni odată un adevărat tesaur moral și intelectual pentru destrucțiunea publică și cultura națională în aceste părți, dacă va fi spriginită cu același interes și din partea inteligenții din Reghin și jur.

Până când marimonioșitatea și bunăvoința acelora, cari ne-au dat succurs nu va lipsi, până atunci și noi, deși puțin la număr, ne vom nisui ca cauza, pe care o reprezentăm și care este adevărată cauză națională, să o ridicăm la cel mai înalt nivel posibil, delăturând cu tótă abnegațiunea necasurile și greutățile, ce întimpinăm în tóte zilele.

Esprimând încă odată mulțămitele noastre donatorilor amintiți, nu putem trece cu vederea de a aduce sincere mulțămiri și dlui Alesandru Pop archivariu al Academiei române, care ne-a înlesnit mult corespondența cu bărbați însămnați din România, dându-ne și deslușirea de lipsă, precum și espândându-ne opurile donate de aceia.

În fine mulțămind și dlui Vasiliu Duma învățătoriu în Hodac și membru al reuniunii pentru donarea frumóselor vestminte de Irođi la Nascerea Domnului pe sêma reuniunii, acestea vestminte conform actului de donațiune se vor putea folosi în venitoriu de elevii ori cărei scóle confessionale din tractul Reghinului pe lângă a anumită tacsă în favorul reuniunii.

Din ședința a III-a a adunării generale, ținută în Reghinul săsesc la 14 August a. c. st. v.

Președintele reuniunii
Galacteon Șagău
protopresbiter.

secretariul reuniunii
Ioan Duma,
inv.

— La petrecerea de vară a pompierilor din Tilișca ținută în 16/28 Iuliu 1889 au binevoit a suprasolvi următorii p. t. domni: Dr Nicolau Maier protopresbiter 1 fl., Nicolau Henț notariu 1 fl. 60 cr., Valeriu Pop adj. notarial 60 cr., Dimitrie Lăpédar, învățătoriu 60 cr., toți din Seliște. N. Pipoș profesor 60 cr., șef Milea Ioanovicu not. pens. toți din Tilișca câte 60 cr., Macsimilian Beu din Rod 60 cr., Neaga Iosof preutésă v. d. 40 cr., Ilie Flóș comerciant în Tilișca 30 cr., Pantilimon Bănciu primariu, Savu Fracea, Stefan Bratu și Avram Prică economi în Tilișca câte 20 cr., și Nicolau Plaiu din Galeș 10 cr.

Venitul brut este de 26 fl. 44 cr.
Spesele fac 17 fl. 40 cr.
Resultă deci un venit curat de 9 fl. 04 cr.
care sumă s'a alăturat la fondul reuniunii.

Primescă deci toți acei p. t. domni, cari deși fiind timpul nefavorabil, totuși n'a pregetat a ne onorá cu prezența și de a contribui la sporirea fondului reuniunii și pe calea publicității celei mai adevărate și ferbinți mulțămite din partea comitetului arangiatoriu.

Tilișca, în 20 August v. 1889.

Comitetul arangiatoriu.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 5 Septembrie 1889.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Galbin	5.64	5.63
Napoleon	9.49	9.46
100marce nemțesci	58.25	58.25
London (poliță pe de trei luni)	119.90	119.49

Nr. 501

[151] 1—3

CONCURS.

Pentru următoarele posturi învățătoresci din protopresbiteratul Brașovului I, devenite vacante, se scrie prin acesta concurs, cu termin până la 31 August a. c. st. v. și anume:

1. Purcăreni, postul de învățătoriu pentru clasa I cu salariu anual de 200 fl., — pentru școala de repetiție 35 fl., — și din $\frac{1}{4}$ parte a venitului cantoral jumătate.

2. Zizin, cu salariu anual de 111 fl., între cari sunt computate și venitele cantorale, și quartir natural.

3. Filia Cărpiniș, aparținătoare de parochia Tărlungeni, în locul veteranului învățătoriu Nicolau Beștea cu un salariu anual de 40 fl.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi își vor înainta suplicile lor instruite conform legilor scolastice în vigore, la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul sus indicat.

Brașov, în 9 August, 1889,
Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului I.

Ioan Petric,
prot. ca adm.

Nr. 358

[152] 1—3

CONCURS

care prin acesta se publică în scopul întregirii stațiilor învățătoresci dela școlile parohiale gr. or. din următoarele comune parohiale:

1. Poplaca, și anume:

a) pentru învățătoriu de clasa I, cu salariu anual de 210 fl., din cassa bisericeii;

b) pentru învățătoriu de clasa a II-a cu salariu anual de 250 fl., din alodiul comunei, quartir natural și lemne de foc pentru amândoi.

2. Cristian, pentru clasa I, cu salariu anual de 168 fl., relut de quartir 20 fl., din cassa aloodială a comunei politice și lemne de foc 4 stângini metrice.

3. Vurper, cu salariu anual de 150 fl., care se încasează din repartitie, quartir natural și lemne de foc trebuincioase.

4. Slimnic, cu salariu anual de 150 fl., solvibil prin repartitiune dela popor, quartir natural în edificiul școlii, și 2 orgii metrice lemne de foc.

5. Veseud, cu salariu anual de 140 fl. în bani, repartiat asupra parochienilor, locuința în edificiul școlii și lemne de foc.

Dela concurenți, pe lângă calificarea de lege prescrisă, se cere ca să fie bineversați în cântările și în ritualele bisericesci îndatorați fiind a ține strana în biserică Dumineca și sârbătore și a instrui în acelea și tinerimea scolară.

Cerere de concurs stilisate anume, pentru care din sus numitele stațiuni se se adreseze la subscrisul oficiu protopresbiteral în termen de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs în fôia archidieceșană „Telegraful Român”. Se recomandă concurenților ca, încât nu vor fi cunoscuți în comuna parochială pentru care vor concură, să se prezenteze în aceea în vre o Duminecă sau sârbătore spre a se face cunoscuți poporului și spre a dá probe în biserică despre dexteritatea lor în cântările și în ritualele bisericesci.

Sibiu, 11 August, 1889.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

I. Hannia,
adm. protopresbit.

Nr. 321

[153] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Zarandului se scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

1. În Căinel, cu salariu anual de 100 fl., quartir, o odaie în edificiul școlii, și lemnele pentru încălzit.

2. În Crăciunești, cu salariu anual de 100 fl., quartir o odaie în edificiul școlii și lemnele pentru încălzit.

3. În Trestia, cu salariu anual de 100 fl., quartir și lemnele pentru încălzit.

4. În Vaca, cu salariu anual de 200 fl., quartir și lemnele pentru încălzit.

Concurenții au a-și așterne petițiunile lor, în termenul deschis, instruite în sensul legii — subsemnatului oficiu protopopesc.

Oficiul protopresbiteral gr. orient. al Zarandului.

Brad, la 9 August, 1889.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Nr. 612

[154] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școlile confesionale române gr. or. din comunele însemnate mai în jos în protopresbiteratul Târnavei inferioare se scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful român”.

1. Boian, cu salariu anual de 300 fl., care constă din folosința alor 8 jugere pământ arătoriu calculate cu 148 fl. 22 cr., repartitie pe popor 129 fl. 80 cr., quartir în edificiul școlii, grădina de legumi, 4 lemne de foc computate 22 fl.

2. Cergidul mare, cu salariu anual de 300 fl., și anume:

a) salariu învățătoresc în bani din repartitie pe popor 134 fl., în bucate (cucuruz) 60 metrete à 1 fl. 60 fl.;

b) salariu cantoral: curtea școlii împreună cu porțiunea canonică în mărime de 4 jugere 466 fl. cu venit anual de 45 fl., quartir în edificiul școlii 5 fl., a treia parte din feldere cucuruz 36 feldere à 1 fl. 36 fl., din celelalte venite stolari ale preotului terțialitatea computată 20 fl.

3. Chesler și Crăciunel, un post de învățătoriu ambulant cu salariu anual de 302 fl. și anume:

a) Chesler, cu salariu anual de preste 250 fl. Acest post e împreună cu cantoralul; ca învățătoriu: din fondurile bisericesci 50 măsuri cucuruz à 1 fl. 50 fl., dară numai până când fondul va pute corăspunde solvirei prin interesele sale; din repartitie pe popor 80 fl. în bani în 2 rate egale:

ca cantor folosința alor 3 grădini în comună, una cu un prunet frumos, cedate de paroch până la buna sa invoie, pe cari are a și le include cu gard și a și le grijii cantoral cu venit circiter preste 25 fl., terțialitatea preotului computată minimum 30 fl., dela aprôpe 100 fumuri à 4 cupe cucuruz eventual grâu mestecat à 1 fl 25 fl., și câte o cupă must de vin tòmna computate 10 fl. Stola cantorală e în prespectivă de a se îmbunătăți prin câștigarea unei vii cantorale de 50—80 vedre prin proccsul, ce are a se intenta contra ereșilor defunctului cantor, ce a intabulat o pe numele seu. Quartir liber în edificiul școlii prețuit în 20 fl., și un stângin de lemne în 12 fl.

Concurenții la acest post au să se prezenteze în o Duminecă sau sârbătore la biserică spre a și arătă dexteritatea în tipic și cântările bisericesci.

b) Crăciunel, cu salariu anual în bani gata 50 fl. din repartitie pe popor, ce au a se solvi până 1 Iunie în 2 rate.

4. Chinciș și Herepea, un post de învățătoriu ambulant cu salariu anual de 350 fl. constatătoriu pentru Chinciș din 200 fl. și anume:

a) ca învățătoriu în bani 10 fl., cucuruz stârmit 100 litre à 1 fl. 100 fl.;

b) ca cantor 30 pui de găină à 20 cr. 6 fl., zile de lucru 30 à 40 cr. 12 fl., folosința alor 4 $\frac{1}{2}$ jugere pământ parte arătoriu parte fenaț prețuit în 45 fl., venite stolari și accidentalii 20 fl. quartir în edificiu.

Pentru Herepea, cu salariu anual de 150 fl., care constă din:

ca învățătoriu în bani 7 fl. 50 cr., cucuruz stârmit 70 litre à 1 fl. 70 fl., folosința casei și grădinei cantorale 10 fl., folosința alor 4 jugere 1212 fl. porțiune canonică 20 fl., terțialitatea felderilor 21 fl., zile de lucru 21 à 30 cr., 6 fl. 30 cr.

Venite stolari și accidentalii 15 fl. 20 cr.

5. Cuștelnic și Subpădure, un post de învățătoriu ambulant cu salariu anual de 335 fl. și anume:

a) Cuștelnic, în bani din repartitie pe popor 40 fl., în cucuruz 100 feldere à 1 fl. 100 fl.; quartir în preț de 10 fl.;

b) Subpădure, 10 ferii vin à 1 fl. 10 fl., 10 zile de lucru à 40 cr., loc arătoriu 10 feldere, terțialitatea din stola circa 10 fl., loc de casă cantorală folosită ca cositură în preț de 5 fl.

Ca salariu învățătoresc: dela 36 familii câte o felderă de cucuruz à 1 fl 36 fl.

Dela familiile cu copii umblători la școlă câte 1 fl., circa 20 familii à 1 fl. 20 fl., după 6 ani va primi în folosință 6 jugere și jumătate loc arătoriu, care astăzi este esarândată pe atâta ani cu venit de 70 fl.

6. Șilea maghiară, școlă micștă cu gr. cath. cu salariu anual de 260 fl., și postul e împreună cu cantoralul gr. or., salariul constă:

ca învățătoriu din 143 metrete cucuruz sfârmit à 1 fl. în bani 10 fl. 40 cr.; ca cantor casă și grădina cu venit de 20 fl., folosința porțiunii canonice de 1 jug. 1291 fl. și a cimiteriului cu venit de 30 fl., 27 metrete de cucuruz sfârmit à 1 fl., 27 zile de lucru à 30 cr., și venite stolari și accidentalii 21 fl. 50 cr.

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste stațiuni, au a și așterne suplicile lor instruite conform legilor în vigore la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul indicat (u. p. Kükülóvár).

Cetate de baltă, 11 August, 1889.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Târnava-inferioară.

Nicolae Todoran,
protopresbiter.

Nr. 393-394

[155] 1—3

CONCURS.

Prin acesta se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare pentru următoarele stațiuni învățătoresci în tractul protopresbiteral al Treiscaunelor.

1. Covasna, al doilea post învățătoresc acum sistemizat cu salariul a) 100 fl., din fondul bisericeii, b) 30 fl., jumătate din $\frac{1}{3}$ parte a venitului stolar, c) 70 fl., din repartitiune, quartir liber și lemne.

2. Cernatul inferior, cu salariu de 160 fl., din fond, bucate și repartitiune, quartir liber în edificiul școlii și lemne trebuincioase de foc.

Concurenții, cari vor săvârși și funcțiunile cantorali, și vor așterne suplicile lor instruite conform legilor în vigore la subsemnatul oficiu ppresbiteral în termen deschis.

S. Sân-Georgiu, 17 August, 1889.

Demitrie Coltofean,
protopop.

Nr. 428.

[156] 1—3

CONCURS.

La școlile poporale gr. or. din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Devei cerându se îndeplinirea posturilor cu învățători definitivi, prin acesta se scrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicarea în fôia archid. „Tel. Rom”.

1. Batiș, cu salariu anual 150 fl., quartir și lemne.

2. Buituri, cu salariu anual 150 fl., quartir și lemne.

3. Socet, cu salariu anual 100 fl. și 15 măsuri grâu quartir și lemne.

3. Runcu mare și Poiana rechițelii, cu salariu anual de 225 fl. și 50 măsuri cucuruz, 50 cartofi, quartir și lemne, învățătoriu ambulant.

Ceice doresc a reflectă la vre-unul din aceste posturi vor avé a-și așterne suplicile lor instruite în sensul legilor în vigore la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Deva, 9 August, 1889.

Of. protopresb. al Devei în conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Papiu,
protopresb.

[135]

3—3

CONCURS.

Pentru întregirea a patru posturi învățătoresci la școlă capitală gr. or. din Rășinari, protopopiatul Sibiiului, se scrie concurs cu terminul până la 26 August a. c. st. v.

Emolumentele sunt:

Pentru fie-care învățătoriu salariul anual 350 fl. și 32 fl. ca relut de quartir și lemne

Pe lângă datorințele provădute în lege, aleșii învățători vor fi deobligați a ține strana în fie care Duminecă și sârbătore, precum și doi a ține școlă de repetițiune, unul a conduce grădina scolară, și unul a conduce exercițiile gimnastice cu toți elevii.

Cererele concursuale, instruite conform legilor în vigore, sunt a se adresă subsemnatului comitet parochial gr. or. din Rășinari.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului.

Rășinari, în 7 August 1889 st. v.

Bucur Dancăș, **Liviu Brote,**
notariu.

Sibiu, 8 August, 1889.

Am văduț,
I. Hannia, adm. ppresb.

[150]

3—3

Arlejtési hirdetés.

A nagy-szebeni magyar királyi országos tébolyda számára az **1890-dik évre** szátkészes *tízifa, kenyér, ablaktábla és lábbelik* szállítása kiadatik; az írásbeli verseny-tárgyalás, **folyó évi szeptember hó 10-ikén d. előtt 11 órakor** alolirt helyen fog megtartatni, hol az ajánlatok is benyújtandók

A részletes feltételek a „Budapesti közlöny” folyó évi 199-ik számában egész terjedelmében közölve vannak.

Nagy-Szeben, 1889 évi augusztus hó 21-dikén.

M. kir. országos tébolyda igazgatósága.

Ordinea băilor de érnă

în

institutul de băi a lui Habermann

în Sibiu

din 6 Septembrie a. c. până mai departe.

Băii de vană:

Afară de Dumineca în toate zilele dela 6 ore dimineața până la 8 séra.

Dumineca dela 6 ore dimineața până la 4 după améđi.

Observațiune: Tașca cea de băi este așfată în odaia de cassă (a insti tutului) spre cunosința onoratului public.

[157] 1—3